

Odpowiedzialność karna za czyny popełnione za granicą

Dominik Zajęc

Kraków 2017

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Przedmowa	13
Wprowadzenie	15
Rozdział I Zakres obowiązywania norm w przestrzeni z perspektywy teorii prawa	23
1. Wprowadzenie	23
2. Intensja pojęcia obowiązywania prawa	26
3. Ekstensja pojęcia obowiązywania prawa	31
3.1. Zaprzeczenie przesłanki domniemania obowiązywania jako metoda jego obalenia	35
3.2. Argumentacja walidacyjna jako metoda obalenia domniemania obowiązywania normy	38
3.2.1. Wpływ zakresu uprawnienia do normowania na zakres obowiązywania normy N	39
3.2.2. Wpływ sposobu ogłoszenia normy N na zakres jej obowiązywania	41
3.2.3. Sprzeczność treści normy N' z systemem wartości prawa państwa <i>forum</i>	48
4. Podsumowanie	54
Rozdział II Zakres obowiązywania prawa krajowego w przestrzeni z perspektywy prawa międzynarodowego	55
1. Wprowadzenie	55
2. Suwerenność jako podstawa kompetencji państwa	57
3. Całowładność i samowładność jako konsekwencje suwerenności	66

3.1.	Całowładność a konstytutywne elementy państwa	70
4.	Przestrzenny zasięg jurysdykcji legislacyjnej	73
4.1.	Element łączący państwo z zachowaniem podlegającym normowaniu	75
4.1.1.	Terytorium	75
4.1.2.	Obywatelstwo (więź personalna)	80
4.1.3.	Dobra prawne pozostające pod ochroną państwa	84
5.	Granice jurysdykcji legislacyjnej	89
5.1.	Reguła rozsądku (<i>rule of reason</i>) jako teoretyczna podstawa rozstrzygnięcia sytuacji zbiegu kompetencji jurysdykcyjnych	93
5.1.1.	Zasada nieinterwencji w sferę uprawnień wyłącznych (<i>non-intervention rule</i>)	96
5.1.2.	Zasada słuszności (<i>equity</i>)	99
5.1.3.	Zasada proporcjonalności	102
5.1.4.	Zakaz nadużywania prawa	104
5.2.	Zastosowanie reguły rozsądku jako metody rozstrzygnięcia zbiegów kompetencji do normowania	105
6.	Podsumowanie	111
 Rozdział III Przestrzenny zakres obowiązywania norm prawa o charakterze niepenalnym		 113
1.	Wprowadzenie	113
2.	Przestrzenne granice obowiązywania norm określone w Konstytucji RP	114
3.	Przestrzenne granice obowiązywania innych powszechnie obowiązujących aktów prawnych	129
3.1.	Ograniczenie przestrzennego zakresu obowiązywania aktu normatywnego w treści przepisu szczególnego	131
3.2.	Ograniczenie przestrzennego zakresu obowiązywania normy przez treść poszczególnych przepisów	132
3.3.	Ograniczenie przestrzennego zakresu obowiązywania normy poprzez odwołanie do kompetencji organu	136
3.4.	Ograniczenie przestrzennego zakresu obowiązywania normy z wykorzystaniem norm kolizyjnych	138
4.	Bezpośrednio obowiązujące normy prawa międzynarodowego	141
5.	Podsumowanie	149
 Rozdział IV Zasady jurysdykcji karnej jako reguły wyznaczające granice prawa karnia		 151
1.	Wprowadzenie	151
2.	Rys historyczny	154
3.	Zasada terytorialności	179
4.	Zasada osobowości czynnej	184
5.	Zasada ochronna względna	187
6.	Zasada ochronna bezwzględna	190
7.	Zasada represji zastępczej	192

8.	Zasada represji uniwersalnej	196
9.	Wymóg podwójnej karalności	201
10.	Podsumowanie	208
 Rozdział V Granice <i>ius puniendi</i> a prawo karne materialne		211
1.	Wprowadzenie	211
2.	<i>ius puniendi</i> jako uprawnienie do realizacji funkcji prawa karnego	213
2.1.	Funkcja ochronna	215
2.2.	Funkcja sprawiedliwościowa	225
2.3.	Funkcja gwarancyjna	227
2.4.	Funkcja kompensacyjna (koncyliacyjna)	230
3.	Czynniki limitujące <i>ius puniendi</i>	231
3.1.	Suwerenność państwa obcego jako czynnik limitujący <i>ius puniendi</i>	231
3.2.	Standard ochrony praw człowieka jako czynnik wyznaczający granice <i>ius puniendi</i>	245
4.	Zasady jurysdykcji karnej jako kodyfikacja ograniczeń <i>ius puniendi</i>	271
5.	Podsumowanie	273
 Rozdział VI Okoliczności kształtujące jurysdykcję karną – analiza z perspektywy teorii norm sprzężonych oraz struktury przestępstwa		277
1.	Wprowadzenie	277
2.	Analiza normatywna jako metoda opisu przestanków odpowiedzialności karnej	278
3.	Norma sankcjonowana	281
3.1.	Norma sankcjonowana a przestanki odpowiedzialności za przestępstwa popełnione za granicą	296
3.1.1.	Reguła o charakterze prawnym jako dyrektywa uadekwatniająca treść zakazu	302
3.1.2.	Reguła o charakterze pozaprawnym jako dyrektywa uadekwatniająca treść normy polskiej sankcjonowanej	307
4.	Norma sankcjonująca	310
5.	Norma kompetencyjna	314
6.	Regulacje polskiego kodeksu karnego kształtujące jurysdykcję karną a struktura przestępstwa	317
7.	Podsumowanie	328
 Rozdział VII Odpowiedzialność karna na podstawie zasady terytorialności		331
1.	Wprowadzenie	331
2.	Miejsce popełnienia czynu zabronionego	332
3.	Zasada terytorialności	345
4.	Zasady jurysdykcji karnej w przypadku przestępstw o charakterze transgranicznym	360

4.1.	Przesłanki odpowiedzialności karnej w przypadku transgranicznych przestępstw cechujących się ciągłością	361
4.2.	Przesłanki odpowiedzialności karnej w przypadku przestępnego współdziałania o charakterze transgranicznym	369
4.2.1.	Transgraniczne przypadki sprawczego współdziałania	370
4.2.2.	Transgraniczne przypadki niesprawczego współdziałania (podżeganie i pomocnictwo)	384
4.3.	Stadialne formy popełnienia przestępstwa w przypadku przestępstw transgranicznych	392
4.4.	Przesłanki odpowiedzialności karnej w przypadku wystąpienia skutku o charakterze transgranicznym	397
4.5.	Transgraniczne przestępstwa popełniane na odległość	401
5.	Podsumowanie	406
 Rozdział VIII Względne zasady jurysdykcji eksterytorialnej		409
1.	Wprowadzenie	409
2.	Zasada personalna	410
3.	Zasada ochronna względna	416
4.	Zasada represji zastępczej	438
5.	Wymóg podwójnej karalności	443
5.1.	Wymóg podwójnej karalności jako przesłanka przestępności zachowania	446
5.2.	Warunek podwójnej karalności jako okoliczność wpływająca na wymiar kary	455
5.3.	Okoliczności wyłączone obowiązywanie warunku podwójnej karalności	459
6.	Podsumowanie	469
 Rozdział IX Bezwzględne podstawy jurysdykcji eksterytorialnej		471
1.	Wprowadzenie	471
	Zasada ochronna bezwzględna	472
3.	Zasada represji wszechświatowej	491
4.	Zbieg podstaw jurysdykcji eksterytorialnej	514
5.	Błąd jako okoliczność wyłączająca odpowiedzialność karną	516
6.	Podsumowanie	519
 Rozdział X Podstawy jurysdykcji karnej – analiza prawno porównawcza		521
1.	Wprowadzenie	521
2.	Prawo karne Anglii i Walii	522
2.1.	Zasada terytorialności	522
2.2.	Podstawy jurysdykcji eksterytorialnej	537
2.3.	Ocena rozwiązań prawa angielskiego	543

Spis treści

3.	Prawo karne Republiki Federalnej Niemiec	546
4.	Prawo karne Republiki Francuskiej	553
5.	Prawo karne Federacji Rosyjskiej	559
6.	Podsumowanie	562
	 Rozdział XI Postulaty <i>de lege ferenda</i> . Wnioski końcowe	 563
1.	Wprowadzenie	563
2.	Postulaty <i>de lege ferenda</i>	563
3.	Wnioski końcowe	573
	 Wykaz źródeł	 577